

UREDNIŠTVO
IN UPRAVNIŠTVO
JE V LJUBLJANI.

—
POSAMEZNE
ŠTEVILKE PO 10
VINARJEV.

NOVA DOBA

NAROČNINA ZA
CELO LETO 8 K,
ZA POL LETA 4 K,
ZA ČETRT LETA
2 K.
V LJUBLJANI S
POŠILJANJEM NA
DOM ISTE CENE.

GLASILO SLOVENSKE GOSPODARSKE STRANKE.

IZHAJA VSAKO SREDO IN SOBOTO. — ZA OZANILA SE PLAČUJE OD TROSTOPNE PETIT-VRSTE PO 15 H, ČE SE OZANILA TISKA ENKRAT, PO 12 H, ČE SE TISKA DVAKRAT IN PO 8 H, ČE SE TISKA TRIKRAT ALI VEČKRAT. — DOPISE IZVOLITE FRANKOVATI. — ROKOPISOV NE VRAČAMO. — NA NAROCBE BREZ ISTODOBNE VPOŠILJATVE NAROČNINE SE NE OZIRAMO. — UPRAVNIŠTVU BLAGOVOLITE POŠILJATI NAROČNINE, REKLAMACIJE, OZANILA, T. J. ADMINISTRATIVNE STVARI.

Prvi vseslovenski trgovski shod.

V nedeljo se je vršil v dvorani Mestnega doma v Ljubljani prvi vseslovenski trgovski shod. Naš list je z veseljem pozdravil misel o shodu vseh slovenskih trgovcev, ne glede na politično izpoved posameznika, ter izrekel prepričanje, da tak shod, ako ostane na takem stališču, more imeti ne samo za slovensko trgovstvo, temveč tudi za celo Slovenstvo najboljših sadov. Žal pa moramo reči, da prvi slovenski trgovski shod ni izpolnil v polni meri naših nad. Bil je pač vseslovenski, v kolikor se more smatrati kot tak zato, ker so bili na njem zastopane vse avstrijske kronovine, v katerih bivajo Slovenci, ni pa bil vse-slovenski, v kolikor se ga niso udeležili slovenski trgovci, pristaši vseh slovenskih političnih struj; klerikalec ni bilo, seveda po vplivu „Slovenca“. Zastopano pa je bilo na shodu v prvi vrsti trgovstvo z dežele, ki je tvorilo največji del, potem trgovsko sotrudištvo ljubljansko, in v zadnji vrsti trgovstvo ljubljansko; tako imenovane „višje glave“ ljubljanskega trgovskega sveta so smatrale, kakor je dobro omenil neki govornik pri večerni zabavi, lov na zajce potrebnejšim kakor udeležbo na prvem vseslovenskem trgovskem shodu. Udeležnikov smo šteli do 300.

Tu kratko poročilo o shodu samem.

Podpredsednik društva „Merkur“, trgovec Alojzij Lilleg otvori zborovanje, pozdravi zastopnika dež. vlade, mestnega župana, predsednika trgovske zbornice ter zborovalce in prečita pismo trgovskega ministra, kateri obljublja, da bo resno upošteval želje in zahteve shoda. Po pozdravnih besedah vladnega zastopnika, župana Hribarja in predsednika trgovske zbornice Lenarčiča poroča odvetnik dr. Danilo Majaron: o ulogi trgovine v narodnem gospodarstvu, zlasti slovenskem.

Trgovina, posredovateljica med producentom in konsumentom ter narobe, je gotovo nujno potrebna, in kot taka vpliva na vse panoge narodnega gospodarstva, kmetijstvo, malo in veliko obrt itd., ter vzbuja k racionalnemu in uspešnemu delu. Trgovina je nositeljica blagostanja in kulture, sploh vsega napredka, dokaz silni napredek Angleške, Nemčije, Belgije, Švice. Avstrija je prišla pozno

do spoznanja, da jej je poleg poljedelstva treba tudi industrije in trgovine. Skoraj jo hoče v tem nadkriliti Ogrska. Posebno pa med nami Slovenci ni veletrgovine, vsaj v naših rokah ne. Pač je v slovenskih rokah mala in srednja trgovina, pa tudi te dve tem manj, čim dalje gremo od središča proti mejam. Vse kar se od nas izvozi v inozemstvo, se izvažja s posredovanjem tujih veletržcev, direktnih eksportnih slovenskih tržak nimamo, in ravno tako je z uvozom. In vendar je naše ozemlje tako ugodno za veletrgovino, saj vodijo preko njega najboljša pota do najugodnejših svetovnih tržišč juga in vzhoda. Tu je treba zastaviti vse moči, treba gromotnega in duševnega kapitala, treba organizacije slovenskega trgovstva. Zmožnosti je dovolj, ali manjka strokovne izobrazbe. Ako se doseže to, bo obstoj in napredek slovenskega naroda zagotovljen, kajti trgovec je bil vedno pionir liberalizma (svobodomiselnosti) in napredka.

Sprejme se soglasna sledeča resolucija:

Prvi vseslovenski trgovski shod, zavedajoč se, da je trgovina tisti gospodarski faktor, ki slovenskemu narodu odpira vire čedalje večjih dohodkov in ki ga je v stanu povzdigniti do blagostanja in s tem do samostojne veljave, ako se izkoristi njegov prometni položaj in njegovo nadarjenost, izreka, da mora in hoče slovensko trgovstvo stremeti za moderno spopolnitvijo trgovine do najvišjih oblik, in zahteva od vseh poklicanih faktorjev, da z vsemi močmi pospešujejo trgovski poklice in razvoj slovenske trgovine v označenem smotru.

Nato govori odvetnik dr. Henrik Tuma iz Gorice o pomenu Trsta za slovensko narodno-gospodarsko življenje. Po dolgem uvodu, izprepletenem z raznimi prav specifično govornikovimi nazori o strankarstvu, veri itd., v katerem je stavil v vzgled pomorski trgovini Angleško in Nemčijo, je dokazoval, da boljšega položaja za trgovino ni treba iskati, kakor ga ima slovenski narod. Ob morju smo, od koder imamo najboljšo trgovsko zvezo. Trst, edini pomorski emporij Avstrije, je naš, treba je le naš narod vzgojiti v veri poštenja in dela. V Trstu imamo Slovenci edino moderno veliko mesto. Ni res, da bi bila trgovina v Trstu v rokah Italijanov. Prej so jo imeli Grki in Srbi, sedaj

pa židje in Nemei iz rajha, oz. Angleži in Francozi. Kolonizirajmo Trst s slovenskim trgovskim elementom, strokovno izobraženim, organizujmo slovensko trgovstvo, dajmo mu moči v trgovskih zvezah, v trgovskih združnih bankah, in Trst mora postati centrala slovenske trgovine.

Sprejme se nato soglasno naslednja resolucija:

Prvi vseslovenski trgovski shod, videč važnost in ugodnost geografičnega, etničnega in gospodarskega položaja Slovencev na teritoriju, kojega zavzemamo, videč, da je središče tega položaja največji in skoraj edini avstrijski trgovski in pomorski emporij Trst, izreka, da uvidi v razvoju slovenskega gospodarskega in posebej trgovskega položaja v Trstu garancijo za boljšo bodočnost v političnem, socialnem in gospodarskem oziru.

O slovenskem trgovstvu na Štajerskem in Koroškem poroča Josip Smrtnik, posojilnični knjigovodja v Celju.

Slovensko trgovstvo na Štajerskem se je začelo šele razvijati od l. 1858. sem. Tedaj je bila ena sama slovenska trgovina v Celju. Pozneje se je začelo živahnije trgovsko življenje med štajerskimi Slovenci. Sedaj je na Štajerskem 183 slovenskih trgovin z letnim prometom od 50 do 100 tisoč kron in več. Lepo procvita trgovina z lesom, hmeljem, jajci, bučnim oljem in raznimi izdelki domače obrti (brusi). Največja ovira razvoju slovenske trgovine je šovinizem naših narodnih nasprotnikov, ki imajo v mestih in trgih svoje trdne postojanke, sodelujejo pa tudi drugi faktorji, posebno vlada, katera pod nemškimi pritiskom slovenskemu trgovstvu in njegovemu naraščanju zadržuje primerno stanovsko izobrazbo. Treba pa je tudi v ljudstvu probuditi zanimanja za trgovsko stroko, da ne bo sililo svoje mladine edinole v semenišča in na visoke šole, temveč dajalo tudi pomladka trgovskemu stanu. Govornik graja narodno nemarnost nekaterih slovenskih trgovcev, zahteva slovensko trgovsko šolo za Spod. Štajersko ter posebno trgovsko in obrtno zbornico. Denarni zavodi naj bi pa ustanovili nekatere ustanove za trgovce, ki naj bi se naselili v obmejnih krajih.

Na Koroškem so razmere mnogo slabše, kakor na Štajerskem. Tu imamo komaj pet do osem slovenskih

LISTEK.

Lepa smrt.

Spisal J. Krasnik.

„Za pečjo pa res ne bote ležali, kje bodo pa otroci! Pa pojte na svišli v svojo posteljo, saj ni tako mraz!“

Siv, sključen starček v ozkih jerbatih hlačah in v odrgnjenem škrlatnem oprsniku je prilezel počasi izza peči. Nataknil je raztrgano obuvalo, se ogrnil z oguljenim kožuhom in iskal staro polhovko po klopi.

Sinaha, ki ga je spodila izza peči, je režala še nekaj nad njim, a starček je molčal. Pokril se je in odhropel počasi skozi vrata.

Zunaj je bila zima, in gost sneg je naletaval. Burja je pihala starcu snežinke v obraz, ko je stopal čez dvorišče. Zavil se je tesneje v kožuho in se opotekal tresočih korakov dalje. Ko je prišel na svišli, se je zgrudil ves zasopjen na seno. V prsih ga je tiščalo, in sapa mu je pohajala. Prijel ga je hud dolgotrajen kašelj, da so mu stopile debele potne kaplje na čelo. Ko se je malo odsopel, je zlezal na ležišče, se pokril z raztrgano odejo in razgrnil kožuho po nogah. Nekaka omotica se ga je polastila vsled utrujenosti, da se je komaj zavedal, kje je. V zmedenih, nejasnih slikah so mu stopali dogodki iz preteklosti pred oči.

Slabo se mu je godilo na svetu, prav slabo. Delal in trudil se je do sive starosti. In ko je izročil sinu posestvo, si je izgovoril kot in kos kruha, da bi v miru preživel stara leta. Pa zmotil se je. — Delati je moral še

bolj kot prej. Leta so mu uklonila hrbet, starost mu je skrivila kolena, in naduha se ga je polastila. Delati ni mogel več, in domači so ga začeli grdo gledati. Požreti je moral marsikatero gorko, zlasti od sinaha jih je mnogo slišal. Kadar se je potegnil za svoje pravice, je vpila nad njim, sin je grdo gledal, in otroci so kričali, kakor so slišali mater. Od začetka mu je to hudo delo, in marsikdaj so mu stopile solze v oči, a sčasoma se je privadil. Mirno je prenašal vse zabavljanje in oponašanje. Sedel je na klopi pri peči in zibal vnuke. Pet jih je že zibal. Šestega ni dožibal. Prijela ga je naduha, kakor še nikdar poprej, moral je leči za peč. Toda sinaha mu še gorkega ležišča ni privoščila. Zapodila ga je na mraz, na svišli.

Ledeno je bilo na senu. Skozi široke razpoke v durih je silila burja in odhajala skozi line v pažu. Malo je manjkalo, da ni nosila snega skozi špranje. Starec se je tresel mraza. Za trenotek ga je zapustila omotica. Čutil je, da je ž njim pri koncu, in bati se je začel. Pokrižal se je in začel moliti. Počasi je molil, prve besede je glasno izrekal, potem je nadaljeval šepetaje. Molil je dolgo, ponehal in znova začel, a zopet ga je prijela omotica. Pred očmi mu je začelo mrgoleti, različne slike so mu stopale vse navzkriž pred oči.

Mešati se mu je začelo. Zdelo se mu je, da sedi pri peči in ziblje malega Janezka. — Potegnil je roko izpod odeje in mahal ž njo po zraku, kakor bi zibal. In zraven je šepetal: „A-ja, tu-tu, le spančkaj sladko, medved Matija ziblje sinu, a-ja, tu-tu!“

Po dvorišču so se podili otroci: devetletni Jožek, sedemletna Micka in triletna Barbka. Bili so mraza že vsi

rdeči in plavi, pa so le skakali, se pehali po snegu in kričali. Nekaj časa so se kepali, ko je pa začela Barbka jokati, so se lotili vrabcev, ki so brskali okoli hleva. Enega se jim je posrečilo spoditi na svišli, z glasnim krikom so se spustili za njim. Ko so zagledali starega oča na senu, so sprva osupli, pa kmalu so udarili v smeh, ko so videli, kako starček z roko maha in šepče. Jožku je prišlo takoj nekaj lepega na misel: Micka mu je posodila trak, ki ga je privezal za nogo pri slamošnici in ga dal dedu v roko. In ta je vlekel za trak in šepetal: „A-ja tu-tu, medved Matija ziblje sinu.“

Otrokom se je to zdelo neizrečeno smešno. Počenili so okrog starca po senu in se smejali... Zdaj je zapazil Jožek dedov kožuho, takoj je segel po njem in zlezal vanj. Potem so se zapodili vsi trije z glasnim krikom nazaj v sneg, in bilo je zopet mirno okoli starčka.

Od vaške cerkve sem se je zaslislalo zvonjenje. Časih je prinašala burja polne, doneče glasove, časih se je slišalo zvonjenje zamolko in nerazločno. Snežilo je še vedno, in bel, droben prah je prišel skozi line na svišli. Starec se je zopet zavedel. Noge so mu vsled mraza popolnoma otrpnile — pokril jih je nadebelo s senom. Dušiti ga je začel zopet kašelj, da ni mogel ležati, sklonil se je na ležišču pokonci in je težko hropel.

Od hiše sem je pritekel Jožek v velikih maternih škrtetih. Pogledal je pri vratih v svišli in začel klicati: „Oča, pojte kosit, so mama rekli. Gor vam ne bodo nosili! Pojte no!“ je ponavljal, ko je videl, da se oča ne zmeni.

„Ne morem, ne morem“, je rahlo stokal starec na ležišču, govorjenje mu je delalo težave. „Sem ni treba nositi!“

trgovskih podjetij. Splošno pa velja za Koroško isto, kakor za Štajersko.

Soglasno se sprejme naslednja resolucija:

Prvi vseslovenski trgovski shod v Ljubljani izraža svoje trdno prepričanje, da je splošni napredek Slovencev odvisen od napredka slovenskega trgovstva na Štajerskem in Koroškem. V ta namen je težiti za vsestransko organizacijo slovenskih trgovcev na Štajerskem in Koroškem in zahtevati, da se jim da potrebno strokovno šolstvo, ter da se ustanovi posebna trgovska in obrtniška zbornica za Spodnje Štajersko.

O slovenski trgovski izobrazbi in o višji trgovski šoli v Ljubljani poroča g. Ulčakar iz Trsta.

Govornik pojasni razdelitev trgovskih šol v nižje, srednje in visoke. Slovenci nimamo niti ene take šole, dasiravno je potreba zanje največja. Ugovarja se, da nimamo Slovenci niti učnih knjig, niti tehnične nomenklature itd., ali to je hitro dobljeno. Premalo se le zmenimo zato, premalo zahtevamo, in zato nam šol ne dajo. Je celo nekje neki fond zato, ali nihče se ne oglasi zanj. Kje in kako naj se ustanovijo nižje trgovske šole? Kjer je moč v naših rokah, nastopajmo javno, kjer so pa trgovski gremiji v nasprotnih rokah, smo pa navezani na samopomoč, da podamo trgovskemu naraščanju dovoljno izobrazbo, in to z večernimi kurzi itd.

Glede trgovske akademije v Ljubljani pojasnjuje govornik, da je glavna zahteva trgovstva, da je šola svobodna, taka namreč, kakor jo zahteva trgovstvo, ne pa kaka šolska oblast. Ministrstvo se je sicer že izreklo za ustanovitev, ali ker ne funkcionira deželni zbor, ni mogoče dobiti deželnega in državnega prispevka. Trgovska zbornica ima zaklada za ustanovitev akademije 70 000 K, kar pa ne zadostuje za vzdrževanje. Mestna občina ljubljanska je tudi že sklenila prispevati in deželni odbor kranjski je določil letnih 10.000 K, oziroma primerni znesek do izpopolnitve zavoda, kateri se pa ne more nakazati vsled obstrukcije v deželnem zboru.

Dr. Murarik vabi slovensko trgovstvo na trgovsko razstavo, ki se vrši prihodnje leto v Pragi.

Dr. Majaron pojasnjuje obstrukcijo v deželnem zboru, češ, da ne bodo klerikalci sedaj zopet pisali, da je liberalna obstrukcija kriva, da se akademija ne more ustanoviti. Štiri leta trajajoča klerikalna obstrukcija da je imela namen izsiliti volilno reformo, dočim da je liberalna imela edino le namen zabraniti, da se z volilno reformo ne izvrši napad na meščanstvo, katero ravno tvori trgovski stan.

Sprejme se sledeča resolucija soglasno.

Prvi vseslovenski trgovski shod smatra za potrebno, da se osnujejo trgovske nadaljevalne šole ali vsaj posebni trgovski tečaji na obrtnih nadaljevalnih šolah v vseh trgovskih krajih, dalje da se ustanove nižje trgovske šole v Ljubljani in v Trstu ter v primernih mestih za Notranjsko, Dolenjsko, Gorenjsko, za Spodnje Štajersko, za Spodnje Koroško ter za Goriško. S posebnim povdankom pa izreka, da je takojšnja ustanovitev višje trgovske šole v Ljubljani neobhodna in nujna potreba, ter pozivlja vse odločilne faktorje, zlasti pa visoki deželni zbor kranjski, da ukrenejo vse, kar treba za takojšnjo ustanovitev te šole; izreka tudi, da je potrebno, sporedno storiti vse, kar treba, da se enaka šola čim prej ustanovi tudi v Trstu.

O koristi trgovske organizacije in njenem smotru poročata trgovca Fürsager iz Radovljice in Meglič iz Ljubljane. Slovenskemu trgov-

stvu preti z ene strani veliki kapital s svojimi trusti in karteli, na drugi strani pa organizirano delavstvo. Nujno je potrebno torej, da se tudi trgovstvo organizira, da tako čuva svoje koristi, da tako svojim članom vcepi pomen in važnost trgovskega poklica. Potom lastnih denarnih zavodov se trgovstvo osamosvoji, potom združnih tovarnih naj bi si nabavljalo svoje potrebščine, lasne akcijske družbe naj bi dvignile industrijo in z njo trgovstvo. Organizacije naj dajejo nasvete, kje naj se etablira trgovec, okrajni zaupniki naj bi skrbeli za to, da so osrednja društva popolnoma informirana o željah in potrebah trgovstva. Pod praporom „Merkurja“ naj se nadaljuje organizatorično delo.

G. Meglič oriše dosedanje delovanje „Merkurja“ ter njegove načrte za bodočnost. Trgovsko-obrtna zadruga začne poslovati v kratkem. Iz tega zavoda se lahko razvije tekom časa jugoslovanska trgovska banka „Merkur“ zbira denar za Trgovski dom, v katerem bodo nastanjeni društveni zavodi. Govornik pozivlja slovensko trgovstvo, da naj vrže od sebe razne pokrajinske pomisleke, ter naj bode „interprovincialno“. Bodimo edini, složni, le tako se bomo ubranili pritiska naših narodnih nasprotnikov.

G. Ulčakar nasvetuje, da naj „Merkur“ sprejme v program tudi etabliranje trgovcev, posebno v obmejnih krajih in nameščanje uslužbencev.

G. Reber iz Celja želi vsaj vsako drugo leto trgovski shod, na katerem bi se pojasnile vsakojake trgovske potrebe in zahteve, posebno v obmejnih pokrajinah, nakar se sprejme soglasno naslednja resolucija o organizaciji:

Prvi vseslovenski trgovski shod prepričan, da je trgovska organizacija na stanovsko-narodni podlagi živo potrebna, za povzdigo tako slovenske trgovine in slovenskega trgovskega stanu, kakor za uspešno zastopanje splošnih interesov slovenske trgovine in za varovanje interesov posameznih trgovcev, se izreka za to, da se obstoječa trgovska organizacija utrja in popolnuje z določanjem zaupnikov in povernikov, ter s snovanjem novih trgovskih društev, trgovskih kreditnih in denarnih naprav po vseh slovenskih pokrajinah. Središče slovenske trgovske organizacije bodi slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani, čigar vestna skrb bodi vzdrževanje tesnega stika med posameznimi deli trgovske organizacije po sestankih, skupnih posvetovanjih in lokalnih shodih. O uspehih organizacijskega delovanja, o smereh bodočega delovanja pa naj razpravljajo vseslovenski trgovski shodi, ki naj se kot stalna uredba vrše, če le moč v presledkih enega leta.

O stališču slovenskih trgovskih sodelavcev je nato poročal g. Ivan Volk, trgovski sodelavec v Ljubljani, poudarjajoč, da največ po zaslugi društva „Merkur“ vladajo posebno v Ljubljani dobre razmere med principali in njihovimi uslužbenci. Dosegel se je nedeljski počitek in odprava novoletnih nagrad. Poskrbeti bo tudi še treba, da se enake razmere dosežejo tudi izven Ljubljane. Le glede učencev naj bi se še delalo na to, da se jih ne vzame več, kakor jih je treba, ter da se pri sprejetju učencev ne gleda toliko na močno telo, da bi lahko opravljali hlapčevska dela, temveč na primerno predizobrazbo. Obenem naj bi pa društvo z vsemi svojimi močmi pospeševalo strokovno izobrazbo svojih članov. Glede ženskega vprašanja poudarja poročevalec, da ženska v trgovini ne more zavzemati enakega mesta, kakor moška moč; vsekako pa naj se za enako delo daje ženski enaka plača z moškim. „Merkur“ s svojimi ustanovami, podpornim zakladom, trgovskim

domom, kjer naj bo nekaj sob za brezposelne sodelavce, službeno posredevnico, je velika opora trgovskim sodelavnikom, vsled česar zasluži njih polno zaupanje.

Nato se sprejme soglasno naslednja resolucija:

Prvi vseslovenski trgovski shod z veseljem pozdravlja delovanje slovenskega trgovskega društva „Merkurja“ na to, da obstoje in da se ohranjajo dobre razmere med trgovci in trgovskimi sodelavniki, da se povzdigne socialno stališče trgovskih sodelavnikov, dviga njih splošno in strokovno izobrazbo in se jih tako pripravlja za bodočo trgovsko samostojnost v prosep slovenskega trgovstva.

Dr. Fr. Windischer je pokazal nato pomen stanovske obrambe za trgovino, navajal vzroke, ki ubijajo trgovca-detajlista, da zahteva za detajlno trgovanje postavnega varstva. Podal je pregled določb novega obrtnega reda, ocenil njih pomen ter dokazoval, v kakem obziru potrebuje obrtni red izpopolnitve. Zahteval je strogega izvajanja obrambnih zakonov, zakona v obrambo proti nepošteni konkurenci in modernega krošnjarskega zakona. Končno je utemeljil zahtevo trgovstva po lastnem zastopstvu v trgovskem svetu.

Poročevalec je predlagal resolucijo, ki je bila z odobravanjem sprejeta:

Prvi vseslovenski trgovski shod spoznavajoč potrebo dosledno izvedene stanovske obrambe za trgovski stan, se izreka za uvedbo sposobnostnega dokaza za vse stroke detajlne trgovine ter zahteva, da se obrambi nastavljenega trgovca in obrtnika služeči zakoni, kakor zakon o razprodajah in zakon o detajlnem potovanju izvajajo strogo in brez neumestne popustljivosti in da se brez odloga reformira obstoječi krošnjarski zakon, današnjim gospodarskim razmeram primerno. Vseslovenski trgovski shod nadalje spoznava, da je za obrambo reelnega kupčijskega poslovanja in za ohranitev dobrega imena naših tržišč nujno potreben zakon proti nelegalni konkurenci, in sicer v obliki, ki omogoča preganjanje nedostojnega kupčijskega poslovanja v katerikoli obliki. Vseslovenski trgovski shod, preverjen o potrebi splošnega, avtoritativnega zastopstva celokupnega avstrijskega trgovstva, zahteva soglasno, da se ustanovi brez odloga trgovski svet kot stanovsko-strokovno zastopstvo trgovcev.

Predsednik se zahvali poročevalcem na njihovem trudu in udeležnikom za mnogobrojno udeležbo in zanimanje, s katerim so spremljali poročila ter zaključil shod.

G. Gabršček iz Gorice končno izreče v imenu udeležnikov zahvalo pripravljalnemu odboru in njegovemu predsedniku za prireditev celega shoda.

Ako premostimo na kratko ta prvi vseslovenski trgovski shod, se nam vse zdi, da se je vkljub skrbnemu zakrivanju in prikrievanju vendarle tupatam precej očitno pokazalo, da se je skrival za tako zelo poudarjanim „medali nadstrankarstvom“ namen preperete kranjske liberalne stranke, v organizaciji slovenskega trgovstva najti zopet nekoliko nove življenske moči. „Kdor ima v svojih rokah trgovstvo, ima politično moč“, se je izrazil liberalni deželnozbornski zastopnik liberalne trgovske zbornice, in to v nas utrjuje prepričanje, da je resnična zgornja naša trditve. Mogoče da si je g. dr. Majaron mislil to „politično moč“ naperjeno proti zunanjim narodnim sovražnikom slovenstva, in v tem mu pritrdimo prav radi, ali verjetnejše se nam zdi drugo: da naj bi slovensko trgovstvo potegnilo iz blata zavoženi voz liberalne politike. Mi, ki gotovo priznavamo slovenskemu trgovstvu vse njegove dosedanje zasluge za našo slovensko stvar, ki mu želimo z našega narodno-gospodarskega stališča gotovo najlepšega procvita, ravno iz tega razloga najodločnejše protestujemo,

Jožkova glava je izgnila pri vratih.

„Mama, oča nočejo iti,“ je vpil Jožek, ko je priklopljal v hišo.

„Pa naj puste“, je rekla sinaha in metala žlice po mizi. „Alo, Jožek, molil!“

Vse popoldne je ležal stariček na svilih, nikdo se ni zmenil zanj. Gospodar je popraviljal v hiši stare škaf, gospodinja je imela opraviti z otroci.

Deda je objela težka omotica. Nič več ni vedel, kaj se godi okrog njega, čutil je mraz, strašanski mraz, ki ga je pretresal prav do mozga. Sredi popoldneva se je zopet zdramil. Začel je moliti in potem je poklical s hripavim glasom sina: „Janez, Janez!“

Slišala ga ni živa duša. Proti večeru še-le so pripili zopet otroci na svilih in se drenjali okrog deda, da so ga vzdramili iz nemirnih sanj.

„Jožek, pojdi pa reci atu — če nočejo sami priti — naj gredo gospoda! Pa v veliki škrinji, veš, tam gori na izbi imam še nekaj — tisto naj vzamejo za maše.“

Jožek je tekel, in ker ni dobil očeta, je povedal materi, kar mu je ded naročil.

„E, seveda,“ je dejala sinaha. „Zdaj-le bi pošiljali po gospoda, kadar bi se kdo izmislil. Take sile mu pa že ni, kopriva ne pozebe.“

In tekla je na izbo v veliko škrinjo. Ker ni mogla ničesar najti, je šla vsa jezna nad starca in je vpila nad njim: „Kaj se pa lažete, saj pravim, vedno ste se lagali!“

„Oh, Mina, po gospoda,“ se je oglasil s tresočim glasom.

„E, seveda, kadar se boste izmislili,“ je zarežala nad njim. „Kje so pa tolarji?“

„Tam so v veliki škrinji, pod predalom v kotu,“ je ječal stariček, „pa po gospoda pošlji! Mina, po gospoda — meni je slabo.“

„Čas imajo, kajpa! Pa v tem mrazu!“ In je odhitela iskat denarjev.

Zmračilo se je polagoma, in tesna, neprijetna tišina je nastala. Prenehalo je snežiti, pa bilo je mrzlo, strašno mrzlo. Ledena, do kosti segajoča burja je zavijala okrog voglov in stresala sneg z vej. Pihala je skozi razpokane stene na svilih in brila čez starca na ležišču.

Ni se več zavedal, vsekrižem so se mu podile misli po možganih. Zdaj se mu je zdelo, da nese težko breme, ali da opravlja težko delo, zdaj zopet, da se prepira s sinaho. Mahal je z rokama okrog sebe, se vzpenjal pokoncu in kričal:

„Veš, Mina, krumpir bomo sadili — pa je — jaz sem gospodar! — Alo, Jožek, skoči no po tobaka — nečeš? Čakaj no — te bo že Matija! — Ti si meni dolžna, Mina — ti, ne jaz tebi!“

Teško, grgrajoče je sopol. Zdajpazdaj se je vzpel pokoncu, mrmral nekaj nerazločnega in končno utihnil. Zopet se mu je zdelo, da ga gredo obhajati. Cvilenje burje je imel za glas zvona. Zdelo se mu je, da vedno bliže prihaja zvončkanje. Začel je moliti in se trkati na prsi. —

Glej, zdaj je stopil čez prag cerkovnik — Brvarjev Pavle — za njim pa župnik. In na vsaki strani dva an-

gelca — prav taka kakrv sta na velikem oltarju... In zadaj, kdo je ta, v visoki kapi. Aha, njegov patron, sveti Volbenk, pa hudiča ima na verigi... Pa kako se vse sveti! Kakor zlato! Blešči se mu, da kar gledati ne more...

Obšla ga je prijetna toplota, kakor bi ležal za gorko pečjo. Zdelo se mu je, kakor bi ga kdo odeval z mehko, volneno odejo. Nič več ni čutil mraza — prihajalo mu je toplo, tako toplo... in nazadnje ni čutil ničesar več...

In drugi dan zjutraj je prišla sinaha klicat starca. Ker se ni oglasil, je stopila bliže in videla, da je — mrtev.

Tekla je v hišo, postlala za pečjo ležišče, in z mozem sta prenesla starega očeta v hišo, položila ga za peč in lepo odela. Potem je šla sinaha k sosedu povedat, da je ponoči ded umrl.

Silila se je jokati, potegovala je s predpasnikom preko oči in javkala:

„Bog jim daj nebesa — dober mož so bili! No, pa je bila božja volja, da so umrli. Saj bi bili lahko še dolgo živeli. Kaj si mislite — saj se jim ni slabo godilo na svetu! Delati jim ni bilo treba, kak poboljšek so pa vedno imeli! Oh, kako smo jih imeli vsi radi! Pa kako lepo so umrli! No, Bog jim daj nebesa, prav dolgčas nam bo po njih!“

da bi se taka sama v sebi razpadajoča, politično in gospodarsko popolnoma parterna stranka, kakor je naša liberalna, drznila stegati svoje prste po tako odličnem nositelju in pospeševalcu narodovega blagra, kakor je naše trgovstvo. Torej, le pro č ro ke o d slo v e n s k e g a t r g o v s t v a, katero si bo lahko brez dvomljive liberalne „pomoti“ našlo pravo pot do svojega cilja in bo na podlagi lastne stanovske gospodarske organizacije veliko prosteje in krepkeje uspevalo!

Politični pregled.

Državni zbor.

Parlamentarne stranke so se že pripravile za prvo branje nagodbe. V smislu sklepa klubovih načelnikov so se govorniki kontingentirali in sicer je izžrebanih od 138 vpisanih govornikov le 34. Nekaj pikantnosti tiči v tem, da je od 34 izžrebanih govornikov vpisalo se jih 24 za contra-govornike: poleg kršč. socialistov in soc. demokratov tudi Italijani, češki radikali, Rusini. Sklepati iz tega na končno stališče strank proti nagodbi se ne da.

V torkovi seji je bilo vloženih pet nujnih predlogov. Sprejet je bil soglasno nujni predlog nem. radikalea Krausa za poddržavljanje premokopov na Češkem. V zadnjem času je cena premoga ogromno poskočila, ne da bi se temu primerno zvišale mezde rudarjev. Nastala je resna nevarnost za konkurenčno zmoglost naše industrije in neznosno breme za delavno ljudstvo, dočim so si rudniški baroni in prekupei polnili mošnjiček. Težko je reči, če bi poddržavljenje čeških rudnikov imela za posledico znatno pocenitev premoga. Socialno-demokratska govornika Reumanna in dr. Adler sta povdarjala zlasti, da sedaj ni ugodna konjunktura za poddržavljenje, češ, da bi se rudniških baronov prijela previsoka renta. Tudi se rešitev takih velikih gospodarskih problemov ne stresa kar tako iz rokava. Proti poddržavljenju je govoril grof Sternberg, češ, da gre vse pod nič, cesar se loti avstrijska država.

Nato je prišel v razpravo predlog češkega poslanca Švejkja, da se karteli zakonito omeje. Govornik je pokazal na amerikske sadove koruptnega kartelnega in trustnega gospodarstva, kazal na draginjo premoga in železa pri nas, na obupno stanje pridelovalcev sladkorne pese itd. Za ureditev kartelnega vprašanja je čas zelo ugoden, ker se industrija nahaja v fazi visoke konjunktore. Po govoru češkega soc. dem. Wintra, ki je dejal, da socialna demokracija ni proti svobodi karteliranja, temveč le proti izrastkom industrijskih in agrarnih kartelov, se je debata prekinila in se nadaljuje v današnji seji. — Izmed interpelacij omenjamo interpelacijo poslanca Grafenauerja v zadevi preziranja slovensčine na železniški progi Celovec-Trst.

Iz državnozbornih klubov.

V torek dopoldne je imela „Zveza južnih Slovanov“ sejo, ki se je nadaljevala še popoldne, da precizira svoje stališče napram Beck-Wekerlejevemu dogovoru. Sklepalo se o stvari še ni in se posvetovanje nadaljuje danes.

„Slovenski klub“ je imel v ponedeljek zvečer sejo, v kateri je poročal v nagodbenem vprašanju dvorni svetnik Šuklje.

Z ozirom na nejasni parlamentarni položaj pri nas, zlasti pa na Ogrskem, si klub neče vezati rok in zato tudi ni zavzel končnega stališča. V tem smislu bo podal zastopnik „Slov. kluba“ izjavo ob prvem čitanju nagodbe, v plenumu. V odseku bo klub glasoval za prehod v podrobno razpravo.

Češka kriza.

Zadnje dni je pisalo vse časopise, s posebnim veseljem pa Slovanom sovražno, da je nastal med češkimi zastopniki v dunajskem parlamentu popoln razpor zaradi avstrijsko-ogrskje nagodbe. Agrarci, radikali in klerikali da niso zadovoljni s češkima ministroma Fořtom in Pacakom, vsled cesar bi bila ali oba, ali pa vsaj eden primoran, ukloniti se z ministrskega sedeža. „Neue Freie Presse“ je že naravnost naredila križ čez trgovinskega ministra ter govorila o njem, kakor bi ga že ne bilo več. Resnica je, da zgoraj omenjene tri stranke nimajo svojega moza niti v ministrstvu niti v gosposki zbornici, in da se je mislilo nato, da se eden izmed obeh ministrov, ki pripadata oba mladočeški stranki, umakne agrarcu, ali zadnja poročila poročajo, da se je nastali razpor med Čehi izravnal in da ostaneta oba češka ministra na svojih mestih. Meseca januarja se potem izvrši preosnova celega ministristva. Sovražniki Slovanov, ki so že mislili, da bo v najslabšem slučaju ostal češki narod brez svojih zastopnikov v ministristvu — govorilo se je že, da bo ministrski predsednik Beck sam vodil posle trgovinskega ministristva — so se torej zmotili in so se prezgodaj veselili. Posebno pa to privoščimo židovski „N. Fr. Presse“, katera vedno zatrjuje o sebi, da je najboljšje informirani list v Avstriji.

Nagodba na Ogrskem.

Nagodba tudi na Ogrskem ni našla samih pristašev, kakor bi človek mislil in sodil po navdušenju, s katerim

se je splošno sprejela vest o njeni sklenitvi, temveč so se pojavili celo v neodvisni stranki sami odločni nasprotniki nagodbe. Neodvisna stranka izgubi vsled tega 18 do 19 članov, ki ustanove novo stranko Ludovik Košutovo. Nasprotniki nagodbe so tudi zastopniki narodnosti (25) in hrvatski delegati (40). V opoziciji proti nagodbi bo torej približno 84 poslancev.

Srbija.

Vlada je odgodila skupščino do 4. decembra, vsled česar je nastal v skupščini velik polom. Opozicija je burno protestirala proti odgoditvi ter sklenila skupno manifestacijo. Vlada je odgodila skupščino z ozirom na to, ker se v kratkem začnejo vršiti zopet pogajanja z Avstrijo glede trgovinske pogodbe. Ker se je raznesla vest, da je kralj pristal na odgoditev skupščine le pod pogojem, da se vzame v proračun apanaža prestolonaslednika v povišanem znesku 360.000 dinarjev, se poroča seveda o velikanskem ogorčenju proti prestolonasledniku in celo o nekaki zaroti proti njemu. Vse skupaj pa je najbrž le zopet izmišljotina Srbiji sovražnih poročevalcev dunajskih židovskih časopisov.

Belgija.

Občinske volitve, ki so se vršile pred par dnevi, so se završile s popolno zmago združenih liberalcev in socialistov. V Bruselju samem so bili izvoljeni po štirje liberalci, socialisti in klerikali. Kralj Leopold, ki se je pred kratkim morganatično poročil z baronico Vaughan, se ne mudi v svojem kraljestvu, temveč biva v bližini Pariza. Iz afriške, Belgiji pripadajoče države Kongo pa prihaja poročilo o ustaji zamorcev, ki so uničili skoraj popolnoma državne čete. Položaj v Belgiji je torej zelo kritičen, kar pa seveda ne zadržuje kralja, da ne bi se veselil svoje nove zakonske sreče izven svojega kraljestva.

Družba sv. Cirila in Metoda

slovenskim občinam in denarnim zavodom.

Slavni odbor!

Družba sv. Cirila in Metoda si je postavila nalogo, kjerkoli je slovenska mladina v nevarnosti, da bi se potujčila, zlasti ob naših mejah, ustanovljati šole in otroške vrtee, kjer se naš naraščaj vzgaja in poučuje v slovenskem duhu.

Vsak blagomislec Slovenec, komur je količkaj mar, da se ohrani naš narod tamkaj, koder je naseljen od pamtiveka, bode na vso moč pospeševal vzvišene namene družbe sv. Cirila in Metoda, in jo dejansko podpiral.

Ker so stroški za njene šolske zavode — sedaj jih vzdržuje 19, podpira 3 — ogromni in naraščajo od meseca do meseca, zato vabi družba sv. Cirila in Metoda v kolo svojih podpirateljev ne le posameznike, nego tudi razne korporacije: slovenske občinske zastope in narodne denarne zavode.

Obrača se z iskreno prošnjo za kakršnokoli denarno podporo do Vas, ki načelujete ugledni slovenski občini, (posojilnici) želeč, da bi se veledušno spomnili naše slovenske dece, ki ji preti nevarnost potujčenja. Podpisano vodstvo prosi prevljudno, da blagovolite, sestavljate proračun, oziroma določevate razdelitev podpor za bodoče leto, določili kak dar v prid prepotrebni družbi sv. Cirila in Metoda in da izvolite označevati svoje uradne dopise z družbenim kolkom, ki se naroča v pisarni družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Leta 1905. je slavil nemški „Schulverein“ 25letnico svojega delovanja in ob tisti priliki so mu priskočile z znatnimi podporami na pomoč ne le nemške občine, marveč tudi take, kojih zastopi so vsled volilne geometrije slučajno v rokah naših nasprotnikov.

Častiti! Učimo se tudi mi od njih. Uk je dober vsak, najsi pride od leve ali od desne.

One gg. naročnike, ki vsled kake pomote ne prejmejo lista, opozarjamo, da naj zahtevajo istega potom reklamacije. Najprimernejše je, če zahtevajo reklamirano številko potom dopisa v obliki navadne dopisnice z napisom „Časniška reklamacija“, ki je poštnine prosta.

Dnevne vesti.

— „Svoji k svojim“. V zadnji številki ožigosali smo dejstvo, da „Slovenski Narod“ v oglasnem delu priporoča „Kranjsko hranilnico“ torej zavod, ki je glavna zaslomba in najvažnejši stebel celega kranjskega nemštva in ki potroši dan na dan velike iz slovenskega denarja pridobljene svote v protislovenske namene. Prepričali smo se pa naknadno, da naš vrli „Slovenec“, nezasluzenega imena, v tem oziru ni niti za pičico boljši. Tudi on priporoča bobneče hišne nabiralnike v prid zavodu, ki je Slovincem kar najbolj sovražen. Lista, ki sta si zaradi takozvanega „liberalizma“ in „klerikalizma“ vedno v laseh, ki oznanjata najstrožji bojkot političnih nasprotnikov Slovencev, stopata složno in

sporedno v delu za prosep kranjskega nemštva in nemškutarstva!

— „Slovenec“ je nedavno hujskal slovenske hranilnice, naj izstopijo iz celjske zveze, pri tem se je v prvi vrsti obračal na koroške hranilnice, katerih je sedaj po njegovem mnenju še preveč pri gori omenjeni zvezi. Ravno za koroške pa ni povedal, kam naj potem pristopijo. Znano pa je, da jih je že sedaj mnogo pri krščanski socialni nemški zvezi, in ne bomo se menda motili, če trdimo, da je imel „Slovenec“ s svojim hujskanjem namen, vabiti v to nemško zvezo. To bi bilo seveda popolnoma v smislu onih koroških „narodnjakov“ dvomljivega kalibra, ki so že obupali nad koroškimi Slovenci in ki smatrajo kot najboljše zanje, da se jih privede polagoma v nemški krščansko socialni tabor. Ker stojimo odločno na stališču boja na celi črti, in ker spoznavamo v malodušnosti ravno največjega notranjega sovražnika, moramo tudi to hujskanje označiti kot pogubonosno v narodnem oziru in kot delo v prid prodiranju nemštva na naših narodnih mejah.

— Zajci še vedno vznemirjajo „Slovenca“. Naši somišljeniki poznajo stališče naše stranke, ki je prevzela v svoj program jasno točko, da se mora lovski zakon podrediti kmetiskim interesom na celi črti. Lovski klub do sedaj še ni prišel s to točko v nikako nasprotje, tudi govorilo se ni nič, kar bi se moglo v nasprotnem smislu tolmačiti. „Slovenec“ naj toraj laže, zavija in blati kolikor mu je drago, namena svojega, da bi namreč v naši stranki zasejal razpor, ne bo nikdar dosegel. V nadaljno polemiko se ne spuščamo, ker bi morali na osebne žalitve odgovarjati z nekaterimi podatki osebnega značaja. Take vrste polemike se principiarno izogibljemo.

— Mestne hranilnice ljubljanske upravnemu odboru poteče v kratkem triletna doba. Občinski svet bo zopet imel nalogo postaviti „nove“ može na čelo prvemu našem denarnemu zavodu. Naj se nas razume. Če rečemo „prvemu“, tedaj naj to pomenja, ki bi moral predložiti vsem drugim zavodom po Slovenskem. Toda te svoje vloge ne izpolnjuje, ker se je ne zaveda. Največ krivo temu je pa ravno načelstvo. Ravnateljstvo sestoji iz pet mož in dveh namestnikov. Izmed teh so štirje, ki so akcionarji in upravni svetniki „Ljubljanske kreditne banke“, torej načelniki dveh si gotovo v konkurenci stoječih denarnih zavodov. Gotovo je, da delajo ti može le v korist enega ali pa družega obeh konkurenčnih zavodov. Da ne delajo za „Mestno hranilnico“, svedoči vže dejstvo, da ne dajo temu zavodu niti primerne nadsisa na poslopji; tako da niti domače, še manj pa kmetijske stranke najdejo ta zavod s svojimi vlogami, ampak jih nosijo v nemško kranjsko hranilnico. V ravnateljstvu sedi dalje „velenaprednjak“ in gospodar, e. kr. fin. nadsvetnik — Anton Svetek. Za pisarniškega ravnatelja je postavljen ta gospod, toda ne dobiš ga nikdar na tem njegovem mestu; pač pa ga najdeš v Narodnem domu, kateremu je tudi upravitelj — pri taroku. Kakšno nalogo naj izvršuje gosp. Svetek, čigar ime te takoj spominja na nesrečno Glasbeno Matico, res ne vemo. Znano nam je pač, da nima najmanjšega pojma o poslovanju Mestne hranilnice in se za to tudi nikdar zanimal ni. In vemo dalje, da dobiva za to svoje delo po 2000 K letne nagrade, da ima stanovanje v hranilničnem poslopji za jako nizko ceno, da se udeležuje proti lepim dijetam ogledov onih posestev, katerim podeljuje zavod posojila, in da je določen, ko pojde v penzijo, od magistratne napredne gospode, za ravnatelja Mestni hranilnici. Torej zopet star državni penzionist na čelu prvega našega domačega zavoda! Kot davkoplačevalci, objednem kot poroki Mestne hranilnice, zahtevamo, da se od nas voljeni občinski svetniki, kot volilci upravnega odbora, postavijo na stališče, da volijo v upravni odbor zavoda, ki naj bi bil nekoč v korist stolnemu mestu Ljubljani, može, ki imajo čist namen stati kot upravni odborniki na čelu temu zavodu le v korist taistemu in njegovi upravi. Zastopnike meščanov pa naj določijo mestni volilci sami. Samo taki bodo predstavljali dejanske zastopnike nas vseh. Za danes naj zadostujejo te vrstice. Za slučaj, da ostanemo neupoštevane, posvetiti hočemo še malo bolj natančno v vse skrivne koticke naše hranilnične palače v Prešernovih ulicah. Meščan.

— Beležimo. Ponedeljkov „Slovenec“ je priobčil brzojavko z Dunaja, v kateri pravi, da se je ministrski predsednik baron Beck izrazil napram dr. Ploju, da je vsled pohoda zastopnikov „Jugoslovanske Zveze“ v Budimpešti belokrajinska železnica v veliki nevarnosti. Za sedaj beležimo to vest brez pripombe.

— Veselica, katero je priredilo trgovsko društvo „Merkur“ v nedeljo zvečer v Sokolski dvorani v čast udeležnikom vseslovenskega trgovskega shoda, se je obnesla prav dobro. Društveni pevski zbor je izborno rešil svojo nalogo in nič manj ljubljanska „Društvena godba“. Dvorana se je večinoma napolnila z vnanjimi gosti in njihovimi gostitelji, dočim drugega občinstva nismo videli mnogo, še manj pa ljubljanskih „visokih glav“, ako ne štejem mednje neizogibnega dr. Trillerja. Vrsto napitnic je otvoril dr. Majaron, ki je poudarjajoč svo-

bo domiselnost (kaj ne, liberalizem ste s tem mislili, g. doktor?) slovenskega trgovstva ter končno napil na trgovsko srečo slovenskega naroda. Kot starosta ljubljanskega Sokola je napil dr. Murnik krepkemu razvoju slovenskega trgovstva. Kar je zgradil dr. Majaron za svoj ljubi liberalizem, podrl mu je dr. Tuma, odločno poudarjajoč, da slovensko trgovstvo ne rabi in ne sme rabiti za svoj razvoj in napredek nobene politične stranke. Svobodomiselno naj bo slovensko trgovstvo, ali ta svobodomiselnost ne sme biti niti liberalna niti klerikalna! Proč z malenkostno strankarsko politiko, trgovstvo ne sme hlapčevati nobeni politični stranki, temveč naj se postavi na odločno demokratično stališče, katero ga bo dovedlo do najboljših uspehov. Sledilo je še več napitnic, nakar so se poslovlili vnanji gosti, odhajajoči s polnočnimi vlaki. — Veselica se je zaključila s plesnim venčkom.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** naznanja, da so računске, oziroma gostilničarske listke nadalje naročili, in sicer: Lucijan Kovačič, Sv. Lucija ob Soči; Hotel Kramar, Logatec; Natalija Šepetavec, Idrija; Fric Novak, Ljubljana. — Slovenci, zahtevajte računске listke v trgovinah, restavracijah in drugod, kjer se listki rabijo! Družba bo imela potem lep dobiček.

— **Navodila za navajanje kilometrskega kazalca.** Sestavil K. Meglič. Kilometrski kazalec za najvažnejše železniške postaje v Avstro-Ogrski in Bosni. Uredil A. Šulgaj. Cena 60 vin. Izdalo in založilo „Slovensko trgovsko društvo Merkur“ v Ljubljani. Kakor pravijo omenjena navodila, je zlasti vsakemu trgovcu potrebno poznati kilometrske razdalje postaj. Na podlagi kilometrskega kazalca zamoremo preračunati, v koliko nam je železnica previsoko zaračunila vozino, dalje zamoremo preračunati visokost škode vsled poškodbe na blagu za časa transporta ter v katerem času mora priti blago na določeno mesto. Kilometrski kazalec bo torej dobro došel vsakemu izobraženemu trgovcu.

— **Ivan Cankar: Hlapac Jernej in njegova pravica.** Naslovni list risal Hinko Smrekar. Cena broš. K 1-40, eleg. vez. K 2-—, po pošti 10 vin. več. — Novo delo Cankarjevo, katero odlično popolnjuje dosedanje proizvođe njegove pisateljske umetnosti. Več izpregovorimo o tem delu v eni prihodnjih števil.

— **Nemška nesramnost.** Kakor znano, prišle so Jesenice vsled krivde klerikalnih voditeljev pod nemško peto. To je dalo tovarni povod, da oživi savški „Turnverein“, ki je bil pred tremi leti ustanovljen in je s svojo ustanovitvijo tudi zaspal. Preteklo nedeljo, dne 20. t. m. sklicali je ta „Turnverein“ občni zbor in povabil tudi nemške turnarje iz Beljaka, da bi pomagali s poštenim doneskom hajlanja in pijančevanja praznovati prebuditev tega germansko-druhalskega gnezda. Občni zbor je bil sklican tako tajno, da o njem ni nihče vedel kaj. Zvečer se nam je dozdevalo, da se vrši v nemških svetiščih nekaj izvanrednega, kajti divji kriki iz nemške šole na Savi so naznanjali, da tuji švabi prodajajo svojo omiko in kulturo po Savi. Zvečer se je ta pijana druhal pod zaščitvost klerikalno-nemškega tovarniškega vodstva in s spremstvom tovarniških mojstrov vlekla proti kolodvoru. Kakor znano je jeseniški kolodvor pravo zavetišče nemške zalege in vsled tega so se švabi čutili tam popolnoma varne ter so začeli na vse grde načine izzivati mirno sedeče slovenske goste, kateri so jim hladnokrvno odvrnili, da ž njimi nočejo imeti nič opraviti. Posledica tega je bila, da se je slovenske goste postavilo s pomočjo kolodvorskega restavraterja Lorberja in železniškega vratarja Družinškega

na cesto. Da so se pošteni slovenski gostje branili, je samo ob sebi umevno. Vendar nemška kri se ni ohladila: s hripavim vpitjem so klicali, da so Jesenice nemške in prišli nazadnje v svoji vročekrvnosti tako daleč, da so se med seboj stegli in izpulili enemu svojih bratcev polovico germanske brade. Tekla je tudi kri in prepričani smo, da so prišli švabi bolj umirjeni nazaj v Beljak, kakor so se odpeljali na Jesenice. Kaj sledi iz tega? Jesenice so narodna postojanka, ki zasluži pozornost po vsej Sloveniji. Postati pa ima vsled zasluge gotovih brezdomincev steber onega mostu, ki ga Nemci zidajo od Belta do Adrije.

— **Gledališki odsek Jeseniškega „Sokola“** priredi v nedeljo dne 27. t. m. štirinajsto predstavo. Uprizori veseloigrice: „Županova Micka“ in „Ne kliči vraga“. Začetek ob 8. uri zvečer. Predstava se viši v dvorani gostilne pri „Jelenu“ na Savi. Za prihodnjo sezono ima odsek na repertoarju še sledeče igre: „Mlinar in njegova hči“, „Deseti brat“, „Divji lovec“, „Revček Andrejček“, „Lepa Vida“, „Razbojniki“, „Trije tički“, „V Ljubljano jo dajmo“, „Zmešnjava na zmešnjavo“, „Legionarji“, „Rokovnjači“ in „Podkriževalci“. Vodstvo odseka se bo potrudilo, da zadovolji poslušalce, in upamo, da nam bo ostalo občinstvo še vedno tako naklonjeno, kot do sedaj.

— **Celjski mestni občinski svet** — pogorel. Znano je, da je svoj čas sklenil celjski mestni občinski svet v svoji ultragermanski zagrizenosti, da morajo biti v Celju vsi napisi, ki mole v „mestni zrak“, samonemški. Celjski Slovenci, katere je prizadel ta sklep, so se pritožili na štajerski deželni odbor, ki pa je odklonil razpravo o tej pritožbi, češ, da ni pristojen v tej zadevi. Slovenci so se nato pritožili na državno sodišče, ki je razsodilo, da je celjski občinski svet s tem sklepom kršil v členu 19. državnega osnovnega zakona z jamčeno jezikovno ravnopravnost. Ker je slovenščina na štajerskem deželni jezik, se pritožiteljem ne sme braniti javna uporaba slovenščine. Celjski posilnenci so torej dobili zopet enkrat pošten — nos.

— **Premeščenja v justični službi.** „Danes tukaj, jutri tam“, tako si lahko pojejo slovenski avskultantje v področju graškega nadsodišča, posebno pa avskultantje, rojeni v obmejnih slovenskih pokrajinah. Na celem Koroškem sta bila v zadnjem času cela dva slovenska avskultanta in to pri deželnem sodišču v Celovcu, dr. Ilavnik in Ehrlich. Dr. Ilavnik ima sodnijski izpit in mu je pričakovati v kratkem imenovanja pristavom. Pred kakim dobrim mesecem se ga je kratkomalo vrglo iz Celovca v Voitsberg na štajerskem, češ, da je to dobro „zur weiteren Ausbildung“, te dni pa je bil zopet premeščen v Št. Vid ob Glini na Koroškem, torej v popolnoma nemški okraj. Prepričani pa smo, da to najbrž še ni zadnja štacija pred pristavom, kajti koroški Slovenec mora absolutno iz dežele, predno je imenovan. In pri celovškem sodišču se kršijo najprimitivnejše pravice slovenskih državljanov, češ, ker ni zapisnikarjev zmožnih slovenščine! Res razmere, vredne blažene avstrijske pravičnosti in enakopravnosti!

— **Pevsko in glasbeno društvo v Gorici** priredi v soboto dne 26. oktobra 1907., v dvorani „Trgovskega Doma“ svoj redni XI. koncert s sodelovanjem virtuoza na gosli Frana Ondrička in virtuoza na klavir Josipa Famera.

— **Občni zbor „Podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi“** vršil se bode dne 11. listopada t. l. ob 7. uri zvečer v restavraciji Louvre na Ferdinandove tride v Pragi.

Priporočajte in širite naš list!

Etika in politika.

Predaval v „Akademiji“ dne 24. februarja 1907 g. vseučil. docent g. Albert Bazala iz Zagreba.

Ponatisk iz „Nove Dobe“.

Brošura po 30 vin. se dobiva v knjigotržnici g. Lav. Schwentnerja v Ljubljani.

Sukno

in modno gosposko blago, damsko fino blago in loden

najceneje dobavlja

A. Skorkovsky v Humpolcu (Češko).

Tovarniška zaloga v Pragi

II., Jungmanov trg (nasproti spomenika).

Uzorec brezplačno.

Ustanovljeno 1842.

Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Tovarna oljnatih barv, lakov in firneža. Slikarija napisov. Dekoracijska, stavbinska in pohištvena pleskarija. Električni obrat.

Prodajalna:

Miklošičeva cesta 6
nasproti hotela „Union“.

Delavnica:

Igriške ulice 6
Ljubljana.

Prva

domača dolenska žganjarna
Ivan Rakoše i. dr.

Straža-Toplice

priporoč

Slivovko navadno K 1— lit.	Tropinovec navad. K 1— lit.
III. „ 1-10 „	III. „ 1-10 „
II. „ 1-30 „	II. „ 1-20 „
I. „ 1-50 „	I. „ 1-40 „
Drožnik III. „ 1-30 „	Brinjevec III. „ 1-40 „
II. „ 1-50 „	II. „ 1-80 „
I. „ 1-80 „	I. „ 2— „

Vinsko žganje (konjak) od 3 do 8 K = 7/10 litra.

Specijalitet „Slovenec“ narodna grenčica narodni liker od K 1-10 do K 1-20 liter.

Destilacija vsakovrstnih najfinejših likerjev od K 1— do K 1-60 liter.

Uvoz in izvoz čajnega ruma od K 1— do K 2— liter i. t. d., i. t. d.

Odpošilja se v steklenicah, zabojih in sodih, ter se prazna nepokvarjena posoda sprejme nazaj v račun in sicer steklenice 10 vin. komad in sodi 5 vin. liter franko Straža-Toplice. Na zahtevo se pošljejo vzorec brezplačno!

Modna trgovina Pavel Magdić, Ljubljana, Prešernove ulice št. 7

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.

Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovratniki, čipke, vložki, svilnate vezanine.

Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.

Svilnati in baržunasti trakovi.

Pozamentarija, porte in žnore, rezice, krepice in žnore za tapetnike.

Krepi in flori za žalovanje.

Zlate in srebrne rezice, čipke in žnore.

Šerpe

iz svile, čipk in volne.

Nogavice za dame, dekleta in otroke.

Jopice, hlačke, otročje perilo in odeje za vozičke.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge iz kavčuka.

Sukanee za šivanje, pletenje in vezenje.

Gumbi in različne igle.

Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.

Idrijske čipke, vezene čipke in vložki.

Pajčolani za neveste, mirtovi venc.

Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.

Modrci in potrebščine za modrce.

Glače-rokavice in rokavice za uniformirance, pletene, letne in zimske rokavice.

Kopalno perilo, dišave, milo in ustna voda.

Krtače za obleko, glavo in zobe.

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovratniki, zapestnice, naprsniki in žepne rute.

Pravo Jagrovo normalno perilo, trikotsrajce, jopice in hlače.

Mrežaste in potne jopice, srajce, čepice in sport-pasovi.

Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.

Kravate, gumbi za manšete.

Za lovec: telovniki, nogavice, rokavice, dokolenice.

Ogrevalci za kolena, meče, prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrtniki, ovratniki, robci.

Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in drugi domači narodni izdelki itd.

Gospod! Berite novice, ker so za Vas važne in koristne!

Razpošiljam po poštne povzetju

za 12 K 50 vin.

krasno, dobro in moderno opravo

katera obstoji iz sledečih predmetov:

Fina bela ali barvasta srajca št. . . . ?

Dobre spodnje hlače. Lepa spalna srajca.

1 ovratnik po želji. Krasna kravata.

1 par trežnih nogavic. Močna brisalka.

Izvrstne naramnice. 3 dobre žepne rute.

Vse v skatliji lepo aranžirano.

Razpošiljam z obratno pošto. Ako bi kaj ne ugajalo, vrnem denar nazaj. 5

Svoji k svojim! Kupujte samo pri narodnih tvrdkah! Trgovci, ne naročajte blaga pri protislovenskih tvrdkah!